

Maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020

Ohjelman yleisesittely ja keskeiset
uudistukset

Kalvopaketti 1/3

Sisältö

- Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet
- Strategian painopisteet
- Maaseutuohjelman tavoitteet
- Ohjelman sisältö
- Toimenpiteet (esitykset kalvopaketeissa 2 ja 3)
- Rahoitus
- Seuranta ja arviointi
- Ennakkoehdot
- Ohjelman hallintoviranomaiset
- Sähköinen tukihaku
- Uutta ohjelmassa
- Maaseutuverkosto
- Viestintä

Eurooppa 2020 -strategian tavoitteet

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan on vastattava uusiin haasteisiin ruoan, luonnonvarojen ja alueiden käytön osalta

ÄLYKÄS kasvu:

- Innovaatiot ja osaaminen, vihreä teknologia ja tutkimuksen käyttöönotto
- Sosiaaliset innovaatiot

OSALLISTAVA kasvu:

- Paikallinen kehittäminen sekä maaseututalouden monipuolistaminen
- Vaihtoehdot maatalouden rakennemuutoksen seurauksena

KESTÄVÄ kasvu:

- Luonnonvarojen käytön tehostaminen ja julkishyödykkeet
- Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, hiilen sitomisen lisääminen ja bioenergian kehittäminen
- Kestävä maankäyttö ja luonnon monimuotoisuus

Kolme strategista painopistettä

Maaseutuohjelmalla

Edistetään biotaloutta ja sen osana maataloutta harjoitetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla.

Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista.

Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua vahvistamalla paikallista omaehtoista toimintaa.

Maaseutuohjelman tavoitteet

1.

Osaaminen, tiedonvälitys, innovaatiot ja yhteistyö maaseudulla lisääntyvät

2.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen tehostuvat

3.

Luonnon monimuotoisuus lisääntyy, vesistöjen tila ja maatalouskäytössä olevan maaperän tila paranevat

4.

Maaseudun yritystoiminta monipuolistuu työllisyys, palvelut sekä vaikuttamisen mahdollisuudet paranevat

5.

Maataloustuotannon kilpailukyky vahvistuu

6.

Maaseutuyritykset vastaavat kuluttajien kysyntään ja arvostuksiin tuottamalla laadukasta ruokaa ja parantamalla eläinten hyvinvointia

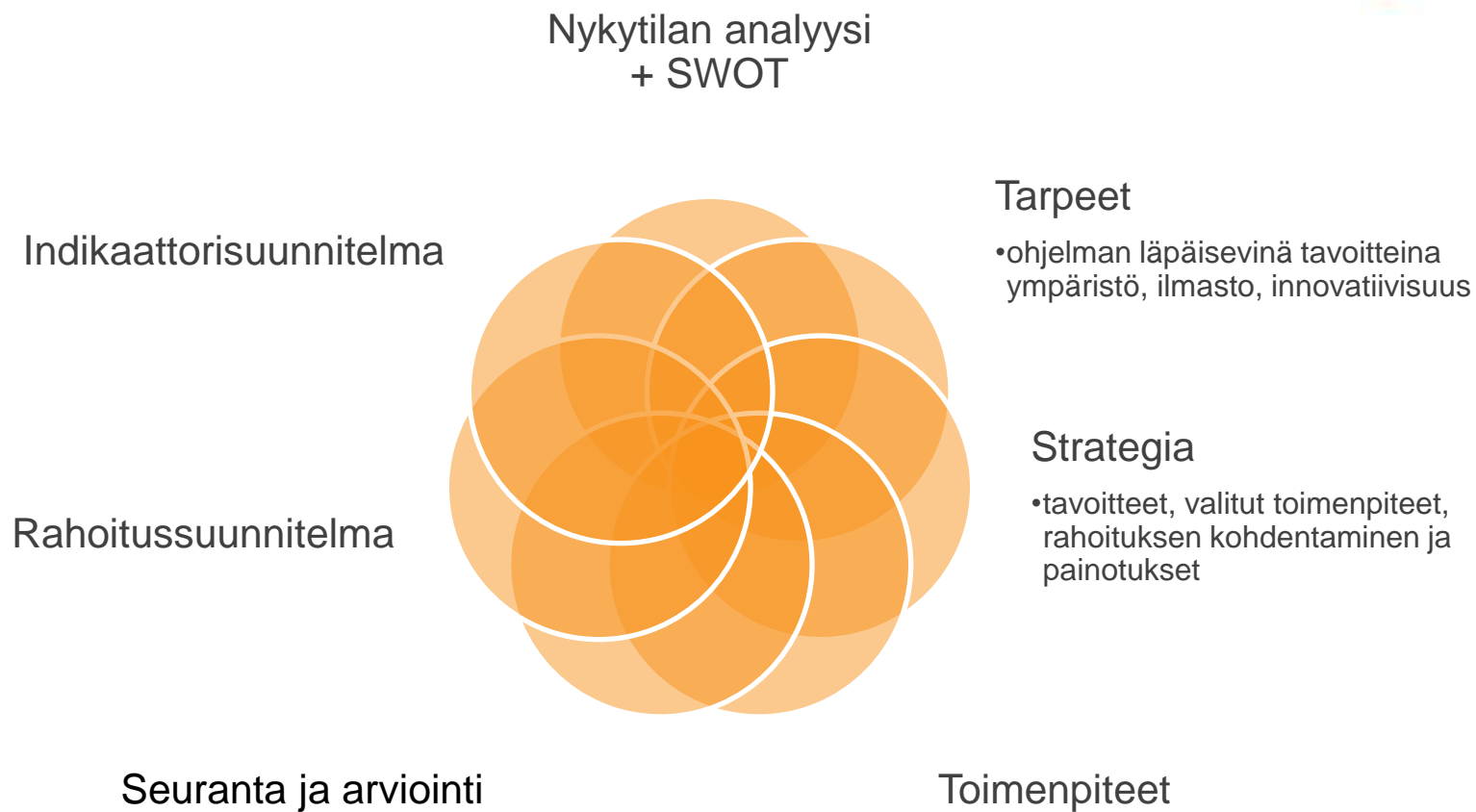

Tavoitteet, määrälliset

	Tavoite
Koulutukseen osallistuneet henkilöt	25 000 hlö
Investointitukea saaneet maatilat	7 000 tilaa
Nuorten viljelijöiden aloitustukea saaneet	2 700 tilaa
Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostukseen, markkinoille saattamiseen ja kehittämiseen investoineet yritykset	550 yritystä
Eläinten hyvinvoinnin edistämiseen sitoutuneet maatilat	4 500 tilaa
Neuvontaa saaneet maatilat	43 000 tilaa
Ympäristö- ja ilmastotoimiin sitoutuminen	83 % käytössä olevasta maatalousmaasta
Luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutuminen	16 % käytössä olevasta maatalousmaasta
Yritysten perustaminen ja toiminnan kehittäminen	6 000 yritystä
Luodut työpaikat	5 700 työpaikkaa
Hankeet	
- palveluiden ja kylien kehittäminen	3 500 hanketta
- laajakaistahankkeet	100 hanketta
- yhteistyötoimet	310 hanketta

Ohjelman sisältö

Ohjelmaan valitut toimenpiteet

Koulutus ja tiedonvälitys

Neuvonta

Investoinnit fyysiseen omaisuuteen

Aloitustuet

Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen

Palveluiden ja kylien kehittäminen

Ympäristökorvaukset

Luonnonmukainen tuotanto

Luonnonhaittakorvaukset

Eläinten hyvinvointi

Yhteistyö

Leader

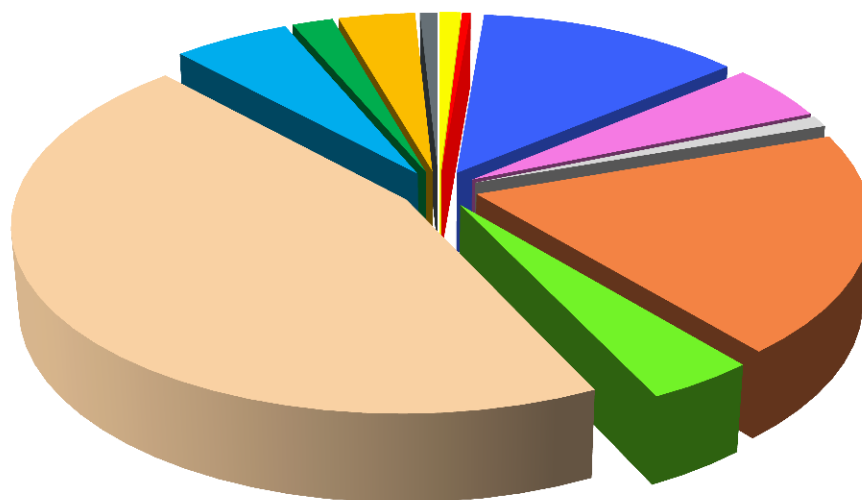
Maaseutuohjelman julkinen* rahoitus

Toimenpide	milj. euroa
Koulutus ja tiedonvälitys	80
Neuvonta	34
Investoinnit fyysiseen omaisuuteen	1 035
- josta kokonaan kansallinen lisärahoitus	656
Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen	402
- josta kokonaan kansallinen lisärahoitus	67
Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen	80
Ympäristökorvaukset	1 586
Luonnonmukainen tuotanto	326
Luonnonhaittakorvaukset	3 734
- josta kokonaan kansallinen lisärahoitus	1 924
Eläinten hyvinvointi	458
Yhteistyö ja innovaatiot (sis. EIP)	160
Leader	300
Tekninen apu	70
Yhteensä	8 265

* Lisäksi yksityiset panostukset esim. investointeina ja talkootyönä

Ohjelman varat toimenpiteittäin

■ Koulutus ja tiedonvälitys	■ Neuvonta
■ Investoinnit fyysiseen omaisuuteen*	■ Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen**
■ Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen	■ Ympäristökorvaukset
■ Luonnonmukainen tuotanto	■ Luonnonhaittakorvaukset***
■ Eläinten hyvinvointi	■ Yhteistyö ja innovaatiot (sis. EIP)
■ Leader	■ Tekninen apu

Julkinen rahoitus yhteensä 8 265 miljoonaa euroa

* Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 656 milj. euro

** Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 67 milj. euroa

*** Sisältää kokonaan kansallista lisärahoitusta 1 924 milj. euroa

Seuranta ja arviointi

- Ohjelman lähtötasoa, rahoituksen toteutumista, tuotoksia, tuloksia ja vaikutuksia seurataan seuranta- ja arviointijärjestelmän indikaattoreilla
- Ohjelman mukaista tukea saavien tuensaajien ja Leader-ryhmien on sitouduttava toimittamaan tiedot ohjelman seurannan ja arvioinnin mahdollistamiseksi (1305/2013 art. 71)
- Ohjelman vaikutuksia arvioidaan ohjelman arviointisuunnitelman mukaan.

Seurantakomitea

- [Valtioneuvosto asetti seurantakomitean](#) 8.1.2015
- Seurantakomiteaa on kuultava kaikista ohjelmaa koskevista hallintoviranomaisen esittämistä muutosehdotuksista
- Lisäksi seurantakomitean tehtävänä on mm.
 - tarkastella ohjelman täytäntöönpanoa ja ohjelmalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistystä
 - tarkastella kaikkia ohjelman tuloksellisuuteen vaikuttavia tekijöitä
 - annettava hyväksymispäätöksensä rahoitettavien tukitoimien valintaperusteista
 - hyväksyttävä vuosittainen täytäntöönpanokertomus
 - osallistuttava kansallisen maaseutuverkoston toimintaan.
- Seurantakomitea kokoontuu 2 kertaa vuodessa (touko-kesäkuun ja marras-joulukuun vaihteessa).

- Jäsenvaltioiden on arvioitava voidaanko ennakkoehtoja soveltaa ohjelmien erityistavoitteisiin ja täyttyvätkö sovellettavat ennakkoehdot
- Yleisasetuksen ennakkoehdot:
 - Hallinnolliset valmiudet syrjinnän torjuntaan, sukupuolten tasa-arvon toteutumiseen ja vammaisten oikeuksien huomioimiseen
 - Julkisten hankintojen unionin lainsäädännön tehokas soveltaminen
 - Valtiontukien unionin lainsäädännön tehokas soveltaminen
 - Järjestelyt YVA:n ja SYA:n tehokkaaseen soveltamiseen
 - On olemassa tilastopohja ja tulosindikaattorijärjestelmä ohjelman tehokkuuden ja vaikutusten arviointiin

- Maaseutuasetuksen ennakkoehdot:
 - riskien ehkäiseminen ja riskien hallinta: kansalliset ja alueelliset riskiarvioinnit (huomioidaan ilmastonmuutokseen sopeutuminen)
 - hyvä maatalous- ja ympäristökunto määritellään kansallisessa lainsäädännössä ja täsmennetään ohjelmassa sekä lannoitteisiin ja kasvinsuojeluaineisiin sovellettavat vähimmäisvaatimukset ja muut asiaa koskevat kansalliset toimenpidevaatimukset täsmennetään ohjelmassa
 - on toteutettu toimia energiatehokkuuden parantamiseksi, veden hinnoittelupolitiikkaan ja kustannuksiin, uusiutuvan energian tuotannon ja jakelun edistämiseksi
 - on laadittu kansallinen ja alueellinen suunnitelma nopeita internet-liittymiä koskevien unionin tavoitteiden saavuttamiseksi

Ohjelman hallintoviranomaiset

Maa- ja metsätalousministeriö

Ohjelman hallintoviranomainen
Ohjelma-asiakirja, lainsäädäntö
Ohjelman toteutuksen seuranta

Maaseutuvirasto

Hallintoviranomaisena:

Toimeenpano / ELY- ohjaus,
seuranta- ja sähköiset järjestelmät

Maksajavirastona:

Varojen maksaminen ja valvonta

Maaseutuverkostopalvelut

Viestintä, koulutusten
järjestäminen, toimijoiden
verkostointi, parhaat käytännöt,
kansainvälistymisen tuki jne.

ELY-keskus (15)

Alueellisen suunnitelman
toteutus

HV: Päätökset: hanke- ja
yritystuet, maatalouden
rakennetuet sekä luomu- ja
ympäristösopimukset

Koulutus, neuvonta alueella

MV:

Maksatukset ja **valvonnat**

Leader-ryhmät (~55)

Paikallisen
kehittämisstrategian
toteutus:

Aktivointi, teemahankkeet

Hanke- ja yritystuet: hanke-
esitykset ELY:lle

Kunnat /(yhteistoiminta – alueet)

Viljelijätukien hallinnointi
/päätökset / takaisinperinnät :
ympäristösitoumukset ja
luonnonhaittakorvaus, eläinten
hyvinvointikorvaukset
Viljelijäkoulutus
Hanketoteuttaja, Leaderin
osarahoittaja (20%)

Sähköistä asiointia hanke-, yritys- ja rakennetuissa

”Hyrrä on uusi maaseudun tukien verkkopalvelu. Hyrrä opastaa hakijan tukiprosessin alusta loppuun - aina tukihakemuksesta siihen asti, kunnes tukieurot ovat tilillä. Turhan juoksemisen ja paperipyörittämisen sijaan itse kukin voi keskittyä olennaiseen.”

- Mahdollistaa asioinnin viranomaisen suuntaa milloin ja missä vain, järjestelmä auki 24/7
- Järjestelmä opastaa ja neuvoa hakijaa hakemuksen täyttämässä
- Sähköinen haku avataan vuoden 2015 puolella
- Lisätietoa Hyrrästä mavi.fi/hyrra

Uutta ohjelman mahdollisuuksissa 1/5

- Neuvonta
 - kokonaan uusi toimenpide
- Ympäristökorvaukset
 - Kokonaan uusittu rakenne, mutta mukana tuttuja toimenpiteitä. Sujuvoittamista ja aiempaa enemmän kohdentamista
- Ei-tuotannolliset investoinnit
 - Kohderyhmää ja soveltuvien kohteiden joukkoa laajennettu, tarkoituksena ottaa käyttöön yksinkertaistetut kustannusmenettelyt
- Luonnonmukainen tuotanto
 - Nyt omana toimenpiteenään,
 - Tavoite asetettu korkeaksi: 20 % luomua vuonna 2020

Uutta ohjelman mahdollisuuksissa 2/5

- Luonnonhaittakorvaukset
 - Yksivuotinen
 - 5 ha minialavaatimus, saaristossa 3 ha.
 - Tukikelpoisuuden laajennus: Tilatuen pysyvät nurmet mukaan
 - Degressiivisyys: korvaustaso alenee 150 ha:n (-10 %) ja 300 ha:n (-20 %) jälkeen
- Eläinten hyvinvointikorvaukset
 - Nautojen ja sikojen ehtoja muokattu toimeenpanokokemusten perusteella, terveydenhuolto neuvonnan kautta
 - Uutta lampaiden, vuohien ja siipikarjan ehdot
 - 1-vuotiset sitoumukset

Uutta ohjelman mahdollisuuksissa 3/5

- Maaseudun yritystuet
 - Alkavien yritysten tuki laajempi ja perustuu liiketoimintasuunnitelmaan
 - Mikroyritysten lisäksi tukea myös pienille yrityksille (muille kuin elintarvikealan yrityksille)
- Koulutus- ja tiedonvälitys
 - Koulutustoimenpide enemmän ryhmille tarjottavaa koulutusta, tilaneuvonta erikseen omana toimenpiteenään. Maaseudun asukkaiden koulutus Leaderin kautta.
- Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen
 - Edelleen monipuoliset mahdollisuudet, laajakaistayhteyksiä kuitenkin voidaan tukea vain pienimuotoisina, ns. kyläverkkohankkeina.

Uutta ohjelman mahdollisuuksissa 4/5

- Yhteistyö
 - Aiempaa laajempi mahdollisuus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin, yritysytteistyöhön sekä kansainvälistymiseen.
 - Uutta maa- ja metsätalouden innovaatioryhmät ja valtiontukimenettelyt
- Leader
 - Panostetaan aiempaa enemmän nuoriin, elinkeinojen kehittämiseen, palveluiden uudistamiseen ja kansainvälisyyteen
- Tekninen apu
 - Käyttökohteissa ei merkittäviä muutoksia, määrärahan korotus vastaa kustannusten nousua, ei muuta lisäystä

Uutta ohjelman mahdollisuuksissa 5/5

- Maatalouden aloitustuet
 - Eräitä muutoksia yksittäisissä tukiehdoissa, tuen enimmäistaso säilyy ennallaan (max. 70 000 €) mutta mahdollisesti muutoksia tukimuotojen (avustuksen taso, korkotuen määrä, varainsiirtoverovapaus) välillä
 - Jatkossa hakija voi olla enintään 40-vuotias, tukiaika lyhenee enintään viiteen vuoteen myös korkotuen osalta, tuki haettava ennen tilanpidon aloittamista, valintakriteerit käytössä jatkuvasti
- Maatalouden investointituet
 - Kokonaisuutena investointitukijärjestelmä pysyy nykyisen kaltaisena, järjestelmään yksittäisiä muutoksia jotka johtuvat uudesta EU:n lainsäädännöstä, tavoitteista tai käytännössä havaituista muutostarpeista
 - Pieniä muutoksia mm. tukikohteissa, hyväksyttävissä kustannuksissa, tukitasoissa, tuen enimmäismäärässä, tukiehdoissa, valintakriteerit käytössä jatkuvasti
- Vaikuttavuuden arviointiin panostetaan enemmän

Maaseutuverkosto 2014-2020 1/2

- Tavoitteena
 - sidosryhmien osallistuminen maaseudun kehittämiseen lisääntyy;
 - maaseudun kehittämisohjelmien toimeenpanon laatu ja erityisesti alueellinen näkyvyys paranee;
 - tieto maaseudun kehittämisen mahdollisuuksista välittyy mahdollisille tuensaajille;
 - tieto ohjelman toteutuksesta ja tuloksista välittyy toimijoiden kesken sekä suurelle yleisölle;
 - innovaatiot maaseudun elinkeinoissa, maataloudessa, elintarviketuotannossa, metsätaloudessa ja maaseudun palveluissa lisääntyvät ja elinkeinotoiminta uudistuu.

Maaseutuverkosto 2014-2020 2/2

- Ohjausryhmä linjaa ja seuraa toimintaa. Sisältää teemoittaisia työryhmiä: ympäristö, yrittäjäyys, innovaatiot, nuoret...
- Maaseutuverkostoa koordinoi maaseutuverkostopalvelut, joka sijaitsee Mavissa.
- 10 milj. euroa ja 7 htv vuoden 2015 alusta alkaen. Yksikön päällikkö Teemu Hauhia.
- Edistää maaseutuverkoston tavoitteita keinoina viestintä, koulutukset sekä hyvien käytäntöjen jakaminen ja kansainvälistymisen edistäminen.

Viestintä

- Kaikki viestivät maaseutuverkostossa. Viestintää linjaa yhteinen viestintäsuunnitelma, joka kootaan MMM:n johdolla.
- Viestintä on ajantasaista, yleistajuista ja kohderyhmille räätälöityä.
- Pääpaino sähköisissä kanavissa. Tuota sisältöä Maaseutu.fi:hin: hanke-esittelyt, vieraskynät, tapahtumat, keskustele maaseutufoorumilla.
- Viestintäverkoston yhteistyötä vahvistetaan. Tavoitteena viestinnän tekijä joka alueella.
- Verkostopalvelut tuottavat viestintätyökaluja koko viestintäverkoston käyttöön. Alueiden ääni kuuluviin valtakunnallisessa viestinnässä.

Viestinnän tavoitteet ja kohderyhmät

Ohjelman mahdollisuudet tunnetaan ja varat hyödynnetään (potentiaaliset tuensaajat)

Ohjelman vaikutukset tiedostetaan, tietoa EU-rahoituksen tuloksista on saatavilla (tuensaajat, suuri yleisö, päättäjät)

Yhteistyö maaseututoimijoiden kesken lisääntyy, hyvät ideat ja käytännöt leviävät, osaaminen lisääntyy (maaseutuverkoston toimijat, maaseudun kehittäjät)

Yhä useampi allekirjoittaa väitteen, että maaseutu tuottaa hyvinvointia koko maalle ja voi osaltaan ratkaista ilmasto- ja ympäristökysymyksiä (suuri yleisö, päättäjät).

